

ZENDING

in de schijnwerpers

Stichting Liebenzell Mission Nederland

1

februari/maart 2010

Beste zendingsvrienden,

*»De Here zal voor u strijden en gij zult stil zijn.«
(Ex. 14:14)*

Deze woorden sprak Mozes tot de Israëlieten. Zij stonden voor de Schelfzee en achter hen kwam het leger van farao. Zij voelden zich machteloos en de schrik sloeg hen om het hart.

Door de omgang met God had Mozes geleerd om op de Here en Zijn beloften te vertrouwen. Het volk moet dat ook doen, juist als het er om spant. Wees niet bang, want jullie staan onder Gods leiding en bevinden je op de weg van de verlossing! Jullie hoeven zelf niets meer te doen dan stil te zijn.

Onze verlossing uit de macht van de zonde en de dood is ook volledig Gods werk. Iedereen die zichzelf kent in het licht van de Schrift moet erkennen: ik schiet tekort, ik moet het van de Here verwachten. Dat maakt ons stil en afhankelijk van Hem.

De Here wil voor ons strijden en Hij wil ons gebruiken.

Laten we ook in 2010 het krachtigste wapen ter hand nemen en gaan bidden voor de voortgang van het Evangelie van Jezus Christus in woord en daad, wereldwijd, mede door het werk van Liebenzell Mission.

Uw

Wim Nelisse

De eerste maanden in Zambia

Simone Laan

Taal oefenen

Midden november zijn we verhuisd naar ons nieuwe huis. Sinds twee jaar eindelijk weer een plek waar we hopelijk langer dan een half jaar zullen blijven. Het voelt nog steeds alsof we volgende week weer gaan verhuizen, maar langzaam gaan we hier ons ook steeds meer thuis voelen. In het begin was het nog een beetje kamperen: een geleende eettafel, bijna geen stoelen, weinig kasten. Maar nu wordt ons huis steeds voller.

In november zijn we ook begonnen met Bembalessen. In het begin snapten we er geen woord van. Er is dan ook geen woord hetzelfde als in het Nederlands en zelfs de hele structuur is anders. Toch kunnen we nu groeten, vertellen hoe we heten, waar we vandaan komen en waar we nu wonen. We kunnen dingen bestellen op de markt en eenvoudige vragen over de familie stellen. Steeds meer merken we dat taal en cultuur echt samengaan.

Om ons Bemba te oefenen gaan we regelmatig naar de markt, kopen wat groenten en fruit en maken een praatje met de verkoopsters. Iedereen wil ons erg graag helpen en het werkt niet om naar de markt te gaan als je haast hebt... Als iemand een woord niet begrijpt, gaat ze de hele markt rond om iemand te vinden die wel weet wat een bepaald woord in Bemba is. Zo worden we geholpen om steeds meer Bemba te leren spreken.

Jeugd in Mushili

Foto: M. Laan

Reizen in Ndola

De laatste weken gaan we ook naar Mushili. Matthijs gaat elke donderdag, soms naar de jeugd en soms gaat hij de township in. Simone gaat elke woensdagmiddag in de township families bezoeken. Een impressie van zo'n middag:

Een gemiddeld bezoek aan Mushili – één van de townships in Ndola – begint om ongeveer 12.45 uur. We gaan met het openbaar vervoer – de minibusjes. De busjes vertrekken pas als ze vol zijn en 's morgens vroeg gaan er nog niet zoveel mensen met de bus. Dat betekent een half uur – of langer – wachten en rondrijden tot ze vol zijn.

(vervolg op pag. 2)

Liebenzell Mission
Met God van mens tot mens

Ilse in de chitenge

Foto: M. Laan

(vervolg van pag. 1)

Thuis heb ik eerst Ilse op mijn rug gebonden met een chitenge of draagdoek. Gelukkig is ze moe en valt ze tijdens de wandeling naar de bushalte in slaap. Dan ontmoet ik de sociaal werkster. Zij is vrijwilligster van het project waar we werken: Dawn Trust. Samen wachten we op een busje – dat komt gelukkig al snel – en stappen in. Deze bus is al even op weg en is erg vol. Dus dicht op elkaar zitten. Tussen de vaste stoelen zitten opklapstoeltjes die ook altijd bezet zijn. De rit naar het busstation in de stad duurt ongeveer een kwartier en je betaalt zo'n 30 cent. In de stad stappen we uit en lopen naar een ander busstation. We moeten over een markt heen, waar de vrouwen meteen commentaar hebben op Ilse in de chitenge. Ze zit niet goed vast, dit is niet goed voor haar nek – ik had haar inmiddels voor me omdat een kind op je rug niet zo handig is in de bus... We leggen uit dat we met de bus gaan, maar dan nog moet haar nek anders. Ja, dat doen we, echt! Bij de bussen aangekomen even informeren welke bus er naar Mushili gaat. De bus vertrekt snel vandaag, geluk hebben! Na een half uurtje hobbelen komen we aan in Mushili. Vandaag gaan we naar »new Mushili«. Dat betekent eerst nog een half uur lopen voordat we aankomen bij de eerste familie die we gaan bezoeken. Ilse is inmiddels wakker en de sociaal werkster helpt me om haar op de goede manier op mijn rug te

binden. Dat betekent, armpjes erin en niet teveel bewegen. Gelukkig vindt Ilse het allemaal prima en soest ze heerlijk na op mijn rug. Ik was deze keer mijn paraplu niet vergeten, dus hadden we ook wat bescherming tegen de felle zon!

Op bezoek

De eerste vrouw die we gaan bezoeken is een oma met drie kleinkinderen. De moeder van de kinderen is aan het werken. Oma vertelt haar verhaal: haar man is drie jaar geleden overleden. Ook haar schoonzoon is overleden, en vijf van haar negen kinderen. Nu huurt ze een klein »huisje« en probeert soms wat te werken om rond te kunnen komen. Wat haar dochter verdient is niet genoeg. Ze wonen op het erf van een andere familie die een huis aan het bouwen is, maar niet genoeg geld heeft om het meteen af te maken. Daarom heeft men een extra klein huisje gebouwd, dat verhuurd wordt aan iemand die ook meteen op het erf let. Het is triest als je bedenkt dat dit verhaal zeker geen uitzondering is. De vrouw is erg blij dat we zijn gekomen en vertelt mij alles over het traditionele koken. Ik heb nog heel wat te leren! Ook laat ze mij proeven van het traditionele drinken wat ze maken van maïs en sorghum. Gelukkig is ze al heel blij dat ik twee minislokjes neem, ik denk niet dat mijn maag meer aan kan! Maar het is al heel belangrijk om alleen wat te proeven, als teken dat je haar respecteert. De tweede familie woont in een wat groter huis. We zitten buiten en weer krijg ik heel wat culturele lessen. Net voor we weg gaan

E-mail: famlaan@yahoo.com
Website: <http://simonematthijs.laan.biz>

De markt

Foto: M. Laan

wordt aan mij gevraagd of ik ze kan helpen: Er woont een nichtje bij hen in met haar twee baby's. Haar man heeft haar verstoten en ze heeft geen onderkomen. De man van de vrouw waar we mee praten wil haar niet in huis hebben, en hij neemt de beslissingen. Dus of ik kan helpen een huisje te vinden voor haar nichtje en haar kinderen? Moeilijk, wat zeg je dan? Je wilt best helpen, maar hoe? De sociaal werkster gaat met Dawn Trust overleggen en hopelijk kunnen zij haar helpen. Van de laatste familie was de moeder niet thuis maar hebben we met de oma gepraat. Ook zij probeerde mij wat bij te brengen over de Zambiaanse gebruiken. Vaak proberen we wat van de bijbel te vertellen en met de mensen te bidden en dat wordt erg gewaardeerd. Het is het weinige wat je voor ze kan doen.

Na afscheid te hebben genomen moeten we hard lopen. Het is eind van de middag en er komt slecht weer aan. Maar we zijn al te laat en worden overvallen door een plensbui. Maar Ilse op mijn rug, met een zonnehoedje, een extra chitenge om haar benen en een paraplu boven haar hoofd, wordt niet nat. Na een kwartiertje flink doorlopen stopt de regen en zien we in de verte een minibusje. Tot mijn verbazing wordt er over en weer wat geroepen door de chauffeur en de sociaal werkster en komt het minibusje ons oppikken! Dan blijkt dat je ook aan het eind van de dag beter niet met de minibus kan gaan... De rit duurt een stuk langer omdat de bus wacht tot er meer mensen komen. We hebben geluk dat hij toch nog met een halflage bus gaat rijden. In de stad is het zo druk dat we bijna geen bus in komen. Maar we komen veilig thuis en ik ben een heleboel indrukken rijker! De volgende keer komen we met een aantal vrouwen bij elkaar en gaan ze mij traditioneel leren koken. Ik ben benieuwd!

Matthijs, Simone, Jorik en Ilse Laan

Ubwenzi in Malawi

Voedselhulp aan ondervoede kinderen

Marieke Bos

›Jezus zegt: Ik ben het levende brood. Wie tot Mij komt zal nooit meer honger krijgen‹
(Joh 6:32-36)

Consultatiebureau

Het is dinsdagmorgen. Van ver komen de moeders met hun kinderen op de rug naar het ziekenhuis om hun kind te laten wegen of vaccinaties te krijgen. In de open ruimte van het ziekenhuis is het aardig druk. Wekelijks komen er zo'n 80 vrouwen voor het consultatiebureau. Aan de boom bij het ziekenhuis hangt een unster (weegtoestel met een veer) waaraan de kinderen gewogen worden. Kleine kinderen hangen in een doek aan de weegschaal, grote kinderen met hun handen (als aan een klimrek). Ook met Nadia en Rebecca ga ik er regelmatig heen, niet omdat ik hun gewicht niet weet, maar meer om andere vrouwen te bemoedigen hun kinderen regelmatig te brengen voor het wegen. Veel vrouwen komen niet meer als het kind de meeste vaccinaties heeft gehad (rond 10 maanden). Eigenlijk zouden de kinderen tot 5 jaar elke maand gewogen moeten worden, maar dat is een uitzondering. Waarom gebeurt dit niet? De vrouwen komen van ver. Als ze een kind op de rug dragen

en eentje op de nek is het niet plezierig om 2 uur te lopen. Voor de gezondheidswerkers is het daarom moeilijk om een goed beeld te hebben van de gezondheid van de kinderen tussen 1 en 5 jaar. Twee keer per jaar gaan zij naar de dorpen om de kinderen vitamine A en wormmedicijnen te geven.

Ondervoeding een ziekte?

Een aantal keren had ik moeders bij me op de veranda zitten waarvan het kind er duidelijk ondervoed uitzag; bol buikje, dunne armpjes, gezwollen voetjes, lichter haar... Vaak vroeg ik of ze regelmatig naar het consultatiebureau gingen. De meeste moeders zeiden van wel. Ik vroeg hun of de gezondheidswerker hen geadviseerd had over wat ze met hun kind moesten doen (ik wist dat er een voedselprogramma is voor on-

dervoede kinderen in Nankumba, 18 km verderop...). Veel moeders zeiden dat ze alleen advies kregen als het kind ziek was. In hoeverre is ondervoeding een ziekte...?

Voedselhulp aan ondervoede kinderen

Ondervoeding is een groot probleem in ons gebied. Eenzijdige voeding en een tekort aan voedsel in een deel van het jaar, maakt dat veel kinderen achter zijn in groei en ontwikkeling. Ondervoede kinderen van ongeveer anderhalf kunnen vaak nog niet staan, kruipen of lopen en zien er uit als een baby van 8 maanden. Oudere kinderen zijn erg klein voor hun

Rebecca wordt gewogen

Foto: J. Bos

Pap koken

Foto: J. Bos

leeftijd en lijken gemiddeld 2 jaar jonger dan goed groeiende leeftijdgenootjes. Ondervoede kinderen zijn veel vaker ziek en hebben meer tijd nodig om te herstellen.

Ubwenzi Voeding Programma

In november hebben we alle kinderen tussen 1 en 5 jaar opgeroepen om naar het consultatieprogramma te komen om zich te laten wegen en de bovenarmomtrek te laten meten. Deze omtrek is een indicatie voor ondervoeding; kinderen met een omtrek kleiner dan 13,5 cm worden gezien als ondervoed; onder 12,5 cm als ernstig ondervoed. Naar aanleiding van de uitkomsten zijn 65 kinderen geselecteerd voor voedselhulp; 55 kinderen en hun verzorgers doen mee aan het programma. Ubwenzi wil de komende maanden maïsmeel, pindameel, sojameel, suiker en moringa poeder verstrekken om pap te koken... (Moringa poeder is een natuurlijke multivitaamine; de moringaboom willen we in ons gebied promoten). De kinderen komen 1 keer in de twee weken nieuw »pappeel« ophalen.

Gebedspunten

Voor Ubwenzi en Chilonga:

- Voor voldoende regen voor het landbouwseizoen
- Het voorkomen van een hongersnood
- De kinderen uit het voedingsprogramma in Chilonga
- Het probleem van ondervoeding in de plattelandsgebieden

Voor de familie Bos:

- Dat ze wijze besluiten kunnen nemen over welke programma's ze moeten opstarten
- Dat ze mensen (en vooral ook moslims) door de programma's kunnen bereiken met het evangelie
- Dat ze mensen uit Chilonga vinden die kunnen helpen in het werk (monitors, vrijwilligers)
- Dat ze zich steeds beter kunnen redden en uitdrukken in Chichewa
- Dat Nadia en Rebecca, goede vriendinnetjes kunnen vinden om mee te spelen
- Voor Nadia, die net met het pakket van de wereldschool begonnen is

Tijdens dat moment houden we een bijbeloverdenking en geven gezondheidsonderwijs. De eerste keer hebben we geleerd hoe je de pap op de juiste manier kan bereiden. Het was best even spannend of de pap zou lukken, hoe het zou smaken en of de kinderen het wel wilden eten. De toevoeging van moringa verandert de smaak van de pap een beetje. Gelukkig smikelden veel kinderen ervan. Voor de kinderen die ernstig ondervoed zijn willen we graag het programma voortzetten, zodat ze niet zwakker worden.

Van ›handout‹ naar ›hands on‹

Ubwenzi wil mensen niet afhankelijk maken van handouts (geven), maar wil dat mensen leren hoe ze zelf (hands on) de gewassen kunnen verbouwen die ze voor de pap nodig hebben. Daarom wil Ubwenzi door middel van landbouwlessen en zaadverstrekking de gezinnen ondersteunen om voor het volgende jaar hun eigen 'papmeel' te verbouwen. We hopen dat zo de gezinnen na twee jaar, onafhankelijk van Ubwenzi, hun eigen pap kunnen koken. We willen de mensen bedanken die hebben bijgedragen om dit programma mogelijk te maken.

Het levende brood

Voor ons is het elke keer geweldig dat we tijdens alle programma's de vrijheid hebben Gods Woord te delen met de mensen. We hopen dat zij bewust worden van wie ze hun hulp moeten verwachten. Het is mooi om te getuigen van de hoop die we hebben dat deze door zonde verpeste wereld eens weer goed zal zijn; zonder honger, moeite en pijn. Omdat we onder de deelnemers ook veel moslims hebben willen we beginnen met de verhalen uit het Oude Testament. Bidt met ons voor deze deelnemers dat God hun harten zal openen voor het Goede Nieuws.

Johannes, Marieke, Nadia en Rebecca Bos

E-Mail:
bos_johannes
@yahoo.com
Website:
www.johannes-
marieke.org

Liebenzell Mission wereldwijd

Martin Auch

Duitsland ■

Martin Auch (zendingsdirecteur) groet u met de jaartekst van Liebenzell Mission: ›Vreest niet, houdt stand, dan zult gij de verlossing des Heren zien, die Hij u heden bereiden zal‹ (Ex. 14:13).

Wat een bemoediging voor het volk Israël, vóór de doortocht door de Schelfzee. Wat een steun in de rug, ook voor ons zendingswerk.

Eind 2009 ontbrak nog 1 miljoen euro van de 12,4 miljoen die aan giften verwacht werden. Omdat we ook minder uitgaven was er uiteindelijk geen tekort!

Dank voor uw trouw en verbondenheid met het werk van de zen-

ding wereldwijd! Uw bijdrage in gebed en gaven voor het werk van fam. Bos en Laan en diverse projecten is voor ons een bijzondere bemoediging. Mogen we in 2010 opnieuw op uw medewerking rekenen? De vele beloften voor het gebed gelden ook dit jaar!

Frankrijk ■

Dit jaar vieren we dat Liebenzell Mission 20 jaar in Frankrijk werkt en danken we Jezus voor de vele mensen die in deze tijd tot levend geloof zijn gekomen. In zes stadjes zijn gemeenten gesticht. En plaatselijk nemen Franse christenen steeds meer verantwoordelijkheden over.

Attentie!

De acceptgiro is allereerst bedoeld als adresdrager.

U kunt deze uitsluitend gebruiken voor het overmaken van een gift voor het algemene werk van Liebenzell Mission Nederland.

De stichting beschikt over een ANBI verklaring.

Wilt u een andere bestemming aan uw gift geven, b.v. voor Fam. Bos of fam. Laan of voor het Amanoproject of voor Ubwenzi (project Malawi), dan dient u gebruik te maken van uw eigen overschrijvingsformulier.

Als u via internet bankiert dan vragen wij u vriendelijk altijd tevens uw adresgegevens te vermelden. In beide situaties is het uiteraard belangrijk dat u duidelijk de bestemming van uw gift aangeeft. Bij voorbaat dank voor uw medewerking.

Rekeningnummer: 264732 of 95.85.42.961 t.n.v. Stichting Liebenzell Mission Nederland te Hilversum

Adreswijzigingen: W. Nelisse, P.Postlaan 6, 1222 LJ Hilversum, Telefoon 035-6832815

E-Mail: liebenzellmission@chello.nl, Internet: www.liebenzell-mission-nederland.nl

Adresgegevens van: J. Kamminga, Ruitersweg 26, 1211 KW Hilversum,

Telefoon/Fax 035-5435855 E-Mail: jan.kamminga@hetnet.nl

Colofon

Giften die voor projecten binnenkomen worden voor het aangegeven doel bestemd. Als er meer binnenkomt dan nodig is zullen de giften aan gelijksoortige projecten worden toegevoegd. Directeur: Detlef Krause. Redactie: Jan Kamminga, Wim en Meta Nelisse. Stichting Liebenzell Mission Nederland, W. Nelisse, P.Postlaan 6, 1222 LJ Hilversum, Telefoon 035-6832815, E-Mail: liebenzellmission@chello.nl, Internet: www.liebenzell-mission-nederland.nl, Vormgeving en opmaak: Grafisch Atelier Arnold, Dettingen. Druk: Drukkerij Slootbeek, Hilversum